การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์

The Development of Innovative Thinking of Early Childhood Children through Creative Activities Basingon Williams' Ideas

จินตนา ถาโคตร[1] แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย[2]

Jintana Thakote[1] and Sangsuree Duangkamnoi[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนสนามบิน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้นดำเนินการตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest–Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ จำนวน 4 แผน 12 กิจกรรม (2) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของทอแรนซ์ 4 ด้าน คือ 1) ความคิดคล่องแคล่ว 2) ความคิดยืดหยุ่น 3) ความคิดริเริ่ม และ 4) ความคิดละเอียดลออ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยค่าที t–test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์ โดยมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.04 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 70.40 ของคะแนนทั้งหมด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความคิดคล่องแคล่วมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.97 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.70 จากองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 28.00 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 70.00 พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์

[1]นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, Master of Education Degree in Curriculum and Instruction, North Eastern University

[2]อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, A lecturer in the Department of Curriculum and Instruction, the Faculty of Education, North Eastern University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล์: นางสาวจินตนา ถาโคตร, meawmomon@gmail.com

รับเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2563 แก้ไข 24 มีนาคม 2563 ตอบรับเมื่อ 25 มีนาคม 2563

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The objective of this research study was to develop childhood children's innovative thinking through lesson plans basing on Williams' idea. The sample group consisted of 35 kindergarten children in room No. 3/4 in Sanambin School, Ampur Muang, KhonKaen Province, under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area I. The sample group was randomly selected from among the total 4 classrooms during the first semester of academic year 2019. experimented within the basic The research methodogy was One Group Pretest-Posttest Design framework, The research tools included 1) 4 lesson plans based on Williams' ideas and 2) a Torrance's innovative thinking test on the four aspects of (1) deft thinking, (2) flexible thinking, (3) initiative thinking and (4) meticulous thinking. Basic statistics were used to analyze the data collected for percentage, arithmetic mean, and standard deviation, and a t-test for dependent was administered to find the differences between the pretest and posttest scores.

The findings showed that:

On the aspect of childhood children's innovative thinking deriving from constructive activities, it was found that the aspect of initiative thinking showed a highest mean score of 7.04 or 70.40%, and the aspect of deft thinking showed the least mean score of 6.97 or 69.70%. From the components of creativity of preschool children in 4 aspects, with a total average score of 28.00 or 70.00 %. It was also found that the children's posttest score on innovative thinking was significantly higher than their pretest one at the .05 level of significance.

Keywords : Innovative thinking, Creative activities management basing on Williams' ideas

ภูมิหลัง

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและครอบครัวสังคมและประเทศชาติ การศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีสุขและเหมาะสมตามวัยมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดีมีวินัยและสำนึกความเป็นไทยโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาพ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย พัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการทางด้านร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจ 3) พัฒนาการทางด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยการทำงานของสมองการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ "การเล่น" อย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2) แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง 3) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก 4) แนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ 6) แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม และ 7) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับครอบครัว ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำเด็กจะได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ คน แนวคิด และเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ อย่างหลากหลายสิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และการที่เด็กมีประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีกเช่นนี้ก็จะช่วยให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองในที่สุด (สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้, 2550) กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบลงมือกระทำถือเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

วิธีการที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กระทำได้หลายวิธี ได้แก่ การระดมความคิดและการฝึกคิดเป็นรายบุคคลทฤษฎีพหุปัญญาการคิดแบบหมวก 6 ใบ และการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของวิลเลียมส์ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2545) Frank Williams (1971) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเป็นที่เรียกว่า William Cube CAI Model ขึ้นเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านความรู้ความคิดความรู้สึกและการแสดงออกในด้านวิถีของความคิดสร้างสรรค์ โดยวิลเลียมส์ได้เสนอแนวคิดเทคนิควิธีการสอนและการจัดกิจกรรมไว้ 18 กิจกรรม ดังนี้ 1) ความขัดแย้ง (paradoxes) 2) การพิจารณาลักษณะ (attributes) 3) การเปรียบเทียบอุปมาอุปมัย (analogies) 4) การบอกสิ่งที่คลาดเคลื่อนไปจากความจริง (discrepancies) 5) การใช้คำถามยั่วยุและกระตุ้นให้ตอบ (provocative questions) 6) การเปลี่ยนแปลง (examples of change) 7) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (example of habit) 8) การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม (organized random search) 9) ทักษะความสามารถที่จะศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล (skill of search) 10) การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน (tolerance for ambiguity) 11) การแสดงออกจากการหยั่งรู้ (intuitive) 12) การปรับปรุงเพื่อพัฒนา (adjustment to development) 13) ลักษณะบุคคลและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ผลงาน (study creative people and processes) 14) ประเมินสถานการณ์ (evaluate situations) 15) ทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ (creative reading skills) 16) ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ (creative listening skills) 17) ทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (creative writing skills) และ 18) ทักษะการมองภาพในมิติต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ (visualizationskills) จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมที่วิลเลียมส์พัฒนาขึ้น มีความหลากหลายเป็นมากและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยตรง กิจกรรมสร้างสรรค์ทำให้คนเรามีศักยภาพทางการคิดเกิดจากสมองทั้ง 2 ซีก คือ ซีกซ้ายและซีกขวาของเราทำงานและพัฒนาการคิดตัดสินใจและคิดสร้างสรรค์ดังนั้นกิจกรรมสร้างสรรค์ จึงเป็นกิจกรรมที่จะช่วยเชื่อมโยงการทำงานของสมองและพัฒนาจินตนาการซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์ของเด็ก เด็กจะแสดงออกมาเป็นภาพรูปร่างและรูปทรง จึงเป็นโอกาสที่เด็กจะได้ฝึกสมองจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีหลากหลายแบบเป็นการให้เด็กกระทำและสังเกต ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้เด็ก เด็กจะเกิดความสามารถในการพัฒนาความคิดรวบยอดและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์ยังสามารถพัฒนาจิตเด็กได้อย่างมีคุณภาพ คือ ให้เป็นผู้มีความอดทนเพราะต้องสร้างสรรค์ผลงานของตนจนสำเร็จจะสร้างความภูมิใจต่อตนเองกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์การรับรู้ความงาม ให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์หรือความรู้สึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะสำหรับเด็กหลากหลายแบบ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การปั้น การร้อย การประดิษฐ์หรือวิธีอื่น ๆ ที่เด็กสามารถจะคิดสร้างสรรค์ได้และมีความเหมาะสมตามวัยของเด็กกิจกรรมข้างต้นที่กล่าวมาล้วนส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และส่งผลต่อการมีสมาธิในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นอีกด้วย (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวไว้ที่มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 11 คือ เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์และได้ผลจากการทำวิจัยในครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้นดำเนินการตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

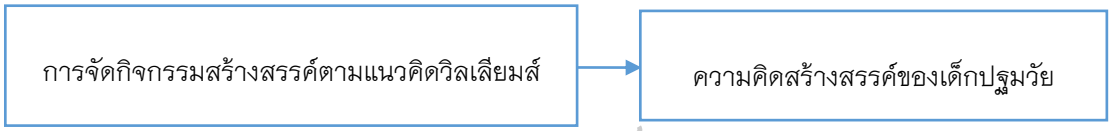

ภาพประกอบกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนสนามบิน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ห้อง 3/4 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์

2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 12 กิจกรรม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของโรงเรียน ดังนี้

1. ขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสนามบินเพื่อทำการทดลองการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์ รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล พร้อมกันนี้ขออนุญาตจากผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลที่ 3 โรงเรียนสนามบิน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน เพื่อเป็นกลุ่มทดลองในการจัดกิจกรรม

2. เก็บข้อมูลโดยการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทำกิจกรรมกับกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และเก็บคะแนนก่อนการทดลอง (pretest)

3. ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นตามแผนการจัดประสบการณ์ด้วยตนเอง ใช้เวลาทำกิจกรรมครั้งละ 30 นาที โดยแบ่งเป็นภาคเช้าเวลา 09.30-10.00 น. และภาคบ่ายเวลา 14.30-15.00น.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\overline{X}$), ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์โดยใช้สถิติค่าที t-test แบบ dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียนจากเด็กปฐมวัยที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลี่ยมส์ จำนวน 12 กิจกรรม และได้ทำการทดสอบจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการทางการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจากตามเกณฑ์มาตรฐานผลการวิจัยดังตาราง 1

หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 สรุปผลจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 12 กิจกรรม

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนที่ได้ (120)	ร้อยละ	S.D.	t	one-tail
ก่อนเรียน	35	57.91	48.26	3.60	17.544*	.000
หลังเรียน		84.00	70.00	11.50		

P<.05

จากตาราง 1 พบว่าผลจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 12 กิจกรรม ก่อนที่จะได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดของวิลเลี่ยมส์ ทำให้พัฒนาการทางการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 35 คน มีคะแนนที่ได้เฉลี่ยคิดเป็น 57.91 คะแนน จากคะแนนรวม 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดเป็น 3.60 และหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลี่ยมส์ทำให้พัฒนาการทางการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 35 คน มีคะแนนที่ได้เฉลี่ยคิดเป็น 84.00 คะแนนจากคะแนนรวม 120 คะแนน มีคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดเป็น 11.50 และคิดเป็นร้อยละ 70.00 และจากการทดสอบค่าที (t-test) พบว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลี่ยมส์สรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ได้ดังนี้

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน ได้ทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ จำนวน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1. ความคิดคล่องแคล่ว 2. ความคิดยืดหยุ่น 3. ความคิดริเริ่ม และ 4. ความคิดละเอียดลออเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.04 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.40 ของคะแนนทั้งหมด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดคล่องแคล่วมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.97 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.70 ของคะแนนทั้งหมดและผลจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 12 กิจกรรมก่อนที่จะได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดของวิลเลี่ยมส์ทำให้พัฒนาการทางการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 35 คน มีคะแนนที่ได้เฉลี่ยคิดเป็น 57.91 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.26 และหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลี่ยมส์ทำให้พัฒนาการทางการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 35 คน มีคะแนนที่ได้เฉลี่ยคิดเป็น 84.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และจากการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือในการที่เด็กได้ทำกิจกรรมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทั้งหมด 12 กิจกรรม แล้วทำให้เด็กมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้นโดยเฉพาะความคิดด้านริเริ่ม คือ เด็กสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานของตัวเองได้ดีขึ้นรวมถึงมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผลงานในด้านอื่น ๆ ดีขึ้นตามลำดับจนได้ผลงานเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้วิจัยตลอดจนกิจกรรมตามแนวคิดของวิลเลียมส์ที่นำมาให้เด็กได้ทำการทดสอบในครั้งนี้ส่งเสริมพัฒนาการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในทางชื่นชมผลงานของตัวเองและทำให้เด็กกล้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดีส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่ประสานงานกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สาธิตา จักรบุตร (2550) ผลของการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กการประสานงานระหว่างมือและตาและความสามารถด้านการเขียนลีลาเส้นของ : กรณีศึกษาเด็กออทิสติกระดับอนุบาลโรงเรียนเทศบาลบ้านหนองแวง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการประสานงานระหว่างตากับมือของนักเรียนหลังได้รับการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนความสามารถในการเขียนลีลาเส้นคอนักเรียนหลังได้รับการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง

หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐวรรณ ชนชัยภูมิ (2546) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการภาพกับการปั้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดสระบัวเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการวาดภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปั้นอย่างมีในสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการวาดภาพนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปั้นมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วลิญา ปรีชากุล (2550) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลพบว่าหลังการทดลองทำกิจกรรมศิลปะวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไปประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ให้จัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละด้านให้เหมาะสม

2. การเลือกแนวคิดของวิลเลียมส์ต้องพิจารณาจากผู้เรียนเป็นหลักว่าต้องการพัฒนาด้านใดบ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงผลของการนำแนวคิดเทคนิคของวิลเลียมส์ไปใช้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นอื่น ๆ ก่อนรวมถึงการนำไปใช้กับกิจกรรมการสอนที่หลากหลายในวิชาอื่น ๆ

2. ควรทดลองใช้เทคนิคอื่นตามแนวคิดของวิลเลียมส์ที่ยังไม่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
วารสารวิชาการ
ศึกษาศาสตร์และการสอน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ณัฐวรรณ ชนชัยภูมิ. (2546). *การเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการวาดภาพกับการปั้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระบัว เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2537). *ความคิดสร้างสรรค์ที่พัฒนาได้.* กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

_____. (2545). *ความคิดสร้างสรรค์ : พรสวรรค์ที่พัฒนาได้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วลิญา ปรีชากุล. (2550). *การใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้. (2550). *การจัดการเรียนรู้ตามหลัก Brain–based learning.* กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้.

สาธิตา จักรบุตร. (2550). *ผลของการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างมือและตา และความสามารถด้านการเขียนลีลาเส้น : กรณีศึกษาเด็กออทิสติกระดับอนุบาล โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองแวง จังหวัดขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2542). *การส่งเสริมศักยภาพทางภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Williams. Frank E. (1971). Teaching for Creativity. *Instructor*, 8, 42–44.

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร